ЗМІСТ

Закон України "Про охорону культурної спадщини". Юрінком Інтер

Подивитись анотацію та купити на **jurkniga.ua**

Анотація

Цей Закон регулює правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини як одного з головних елементів національних інтересів України з метою її збереження, використання об’єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь.

Закони звірені з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про охорону культурної спадщини

Чинне законодавство зі змінами та доповненнями
станом на 16 жовтня 2026 року

Офіційний текст

ЮРІНКОМ ІНТЕР
Київ – 2026

УДК 351.853:902/908-049.34](477)(094.5)
З-19

Джерело документа –
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text

Увага! Копіювання вбиває книгу

Закон України «Про охорону культурної спадщини». Офіційний текст.
З-19 Київ : Юрінком Інтер, 2026. 76 с.

ISBN 978-617-8799-57-1

Цей Закон регулює правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини як одного з головних елементів національних інтересів України з метою її збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь.

Закони звірені з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

УДК 351.853:902/908-049.34](477)(094.5)

Видавництво «Юрінком Інтер» прагне сталого майбутнього для нашого бізнесу, наших читачів і нашої планети. Ця книга виготовлена з паперу, сертифікованого Forest Stewardship Council®

ISBN 978-617-8799-57-1

© Юрінком Інтер, 2026

Розділ І
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

культурна спадщина — сукупність успадкованих людством від попередніх поколінь об'єктів культурної спадщини;

об'єкт культурної спадщини — визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти (об'єкти підводної культурної та археологічної спадщини), інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність;

{Абзац третій частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2947-VI від 13.01.2011}

нерухомий об'єкт культурної спадщини — об'єкт культурної спадщини, який не може бути перенесений на інше місце без втрати його цінності з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду та збереження своєї автентичності;

рухомі предмети, пов'язані з нерухомими об'єктами культурної спадщини, — елементи, групи елементів об'єкта культурної спадщини, що можуть бути відокремлені від нього, але складають з ним єдину цілісність, і відокремлення яких призведе до втрати археологічної, естетичної, етнологічної, історичної, архітектурної, мистецької, наукової або культурної цінності об'єкта;

пам'ятка культурної спадщини (далі — пам'ятка) — об'єкт культурної спадщини, який занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, або об'єкт культурної спадщини, який взято на державний облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом, до вирішення питання про включення (невключення) об'єкта культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;

{Абзац шостий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 574-VI від 23.09.2008; в редакції Закону № 2073-VIII від 25.05.2017}

охорона культурної спадщини — система правових, організаційних, фінансових, матеріально-технічних, містобудівних, інформаційних та інших заходів з обліку (виявлення, наукове вивчення, класифікація, державна реєстрація), запобігання руйнуванню або заподіянню шкоди, забезпечення захисту, збереження, утримання, відповідного використання, консервації, реставрації, ремонту, реабілітації, пристосування та музеєфікації об'єктів культурної спадщини;

предмет охорони об'єкта культурної спадщини — характерна властивість об'єкта культурної спадщини, що становить його історико-культурну цінність, на підставі якої цей об'єкт визнається пам'яткою;

зони охорони пам'ятки, історико-культурного заповідника, історико-культурної заповідної території (далі — зони охорони) — встановлювані навколо території пам'ятки, історико-культурного заповідника, історико-культурної заповідної території охоронна зона, зона регулювання забудови, зона охоронюваного ландшафту, зона охорони археологічного культурного шару, в межах яких діє спеціальний режим їх використання;

{Абзац дев'ятий статті 1 в редакції Закону № 1423-IX від 28.04.2021 — щодо набрання чинності див. абзаци четвертий, п'ятий пункту 1 розділу II Закону № 1423-IX від 28.04.2021, з урахуванням змін, внесених Законами № 2268-IX від 22.05.2022, № 2566-IX від 06.09.2022}

історичне населене місце — населене місце, яке зберегло повністю або частково історичний ареал і занесене до Списку історичних населених місць України;

історичний ареал населеного місця — частина населеного місця, що зберегла об'єкти культурної спадщини і пов'язані з ними розпланування та форму забудови, які походять з попередніх періодів розвитку, типові для певних культур або періодів розвитку;

традиційний характер середовища — історично успадкований вигляд та об'ємно-просторова структура історичного населеного місця;

виявлення об'єкта культурної спадщини — сукупність науково-дослідних, пошукових заходів з метою визначення наявності та культурної цінності об'єкта культурної спадщини;

дослідження — науково-пошукова, науково-практична діяльність, спрямована на одержання нової інформації про об'єкти культурної спадщини, історичні населені місця, традиційний характер середовища, який є типовим для певних культур або періодів розвитку;

консервація — сукупність науково обґрунтованих заходів, які дозволяють захистити об'єкти культурної спадщини від подальших руйнувань і забезпечують збереження їхньої автентичності з мінімальним втручанням у їхній існуючий вигляд;

музеєфікація — сукупність науково обґрунтованих заходів щодо приведення об'єктів культурної спадщини у стан, придатний для екскурсійного відвідування;

пристосування — сукупність науково-дослідних, проектних, вишукувальних і виробничих робіт щодо створення умов для сучасного використання об'єкта культурної спадщини без зміни притаманних йому властивостей, які є предметом охорони об'єкта культурної спадщини, в тому числі реставрація елементів, які становлять історико-культурну цінність;

реабілітація — сукупність науково обґрунтованих заходів щодо відновлення культурних та функціональних властивостей об'єктів культурної спадщини;

Зміст

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів 5
Стаття 1[1]. Законодавство України про охорону культурної спадщини 8
Стаття 2. Класифікація об'єктів культурної спадщини 8

Розділ II
УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Стаття 3. Державне управління у сфері охорони культурної спадщини 10
Стаття 4. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері охорони культурної спадщини 11
Стаття 5. Повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини 12
Стаття 6. Повноваження інших органів охорони культурної спадщини 16
Стаття 6[1]. Порядок надання дозволів, погоджень і висновків органами охорони культурної спадщини 21
Стаття 7. Науково-методичні ради, консультативні ради з питань охорони культурної спадщини. 21
Стаття 8. Залучення фахівців та населення до охорони культурної спадщини 22
Стаття 9. Доступ до об'єктів культурної спадщини 22
Стаття 10. Сприяння органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування діяльності щодо охорони культурної спадщини 22
Стаття 11. Участь підприємств, закладів науки, освіти та культури, громадських об'єднань, громадян в охороні культурної спадщини 23
Стаття 12. Екскурсійне відвідування пам'яток 23

Розділ III
ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Стаття 13. Державний реєстр нерухомих пам'яток України 24
Стаття 14. Занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру та внесення змін до нього 25
Стаття 14[1]. Територія пам'ятки 26
Стаття 15. Вилучення пам'ятки з Реєстру 29

Стаття 15[1]. Особливості вилучення з Реєстру об'єктів, які є символікою комуністичного тоталітарного режиму або символікою російської імперської політики або на яких розміщені написи чи зображення, визначені частиною п'ятою статті 4 Закону України «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років» 30
Стаття 16. Інформування про об'єкти культурної спадщини, занесені до Реєстру 31

Розділ IV
ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ПАМ'ЯТКИ

Стаття 17. Суб'єкти права власності на пам'ятки 31
Стаття 18. Здійснення права власності на об'єкти культурної спадщини, що є пам'ятками 32
Стаття 19. Грошова оцінка пам'ятки. 33
Стаття 20. Право привілеєвої купівлі пам'яток 33
Стаття 21. Примусове відчуження або викуп пам'яток 34

Розділ V
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ПАМ'ЯТОК

Стаття 22. Заборона знесення, зміни, заміни пам'яток та порядок їх переміщення (перенесення). 34
Стаття 23. Охоронні договори 35
Стаття 24. Утримання та використання пам'яток. 35
Стаття 25. Надання об'єктів культурної спадщини, що є пам'ятками, в користування юридичним та фізичним особам 37
Стаття 26. Консервація, реставрація, реабілітація, музеєфікація, ремонт та пристосування пам'яток 37
Стаття 27. Забезпечення заходів щодо охорони пам'яток 38
Стаття 28. Вимоги органів протипожежної, санітарної, екологічної охорони та інших зацікавлених органів 39
Стаття 29. Обов'язки фізичних та юридичних осіб, діяльність яких може негативно позначитися на стані пам'яток. 39
Стаття 30. Заборона діяльності, яка створює загрозу пам'яткам. 39

Розділ VI
ЗАХИСТ ТРАДИЦІЙНОГО ХАРАКТЕРУ СЕРЕДОВИЩА ТА ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Стаття 31. Охоронювані археологічні території 40
Стаття 32. Зони охорони пам'яток, буферні зони об'єктів всесвітньої спадщини, історичні ареали населених місць 40

Стаття 33. Історико-культурні заповідники
та історико-культурні заповідні території 46
Стаття 33[1]. Порядок оголошення комплексу (ансамблю) пам'яток
історико-культурним заповідником або території
історико-культурною заповідною територією 48
Стаття 33[2]. Особливості управління та функціонування
історико- культурних заповідників 49
Стаття 33[3]. Особливості управління та функціонування
історико- культурних заповідних територій 50
Стаття 33[4]. Науково-проектна документація
у сфері охорони культурної спадщини. 50
Стаття 34. Статус територій,
пов'язаних з охороною культурної спадщини 54
Стаття 34[1]. Особливості розміщення
Українського національного пантеону в межах територій,
пов'язаних з охороною культурної спадщини 54
Стаття 35. Дозволи на проведення археологічних розвідок,
розкопок, інших земляних робіт. 55
Стаття 36. Припинення земляних робіт у разі виявлення знахідки
археологічного або історичного характеру 57
Стаття 37. Захист об'єктів культурної спадщини 57

Розділ VI[1]
ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ ВСЕСВІТНЬОЇ СПАДЩИНИ

Стаття 37[1]. Державна політика
у сфері охорони об'єктів всесвітньої спадщини. 58
Стаття 37[2]. Правовий статус об'єкта всесвітньої спадщини 58
Стаття 37[3]. Управління об'єктом всесвітньої спадщини. 59
Стаття 37[4]. Повноваження органу управління
об'єктом всесвітньої спадщини 60
Стаття 37[5]. Наглядова рада об'єкта всесвітньої спадщини. 61
Стаття 37[6]. Включення об'єктів культурної спадщини
до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО
та до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО,
що перебуває під загрозою 62

Розділ VII
ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Стаття 38. Джерела фінансування охорони культурної спадщини. 62
Стаття 39. Фінансові обов'язки суб'єктів права власності на пам'ятки. 63
Стаття 40. Спеціальні кошти на фінансування охорони
культурної спадщини. 63

Стаття 41. Використання спеціальних коштів
на фінансування охорони культурної спадщини. 63
Стаття 42. Пільгове оподаткування
у сфері охорони культурної спадщини 64

Розділ VIII
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОХОРОНУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Стаття 43. Кримінальна відповідальність за незаконне проведення
пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення,
руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини 64
Стаття 44. Відповідальність юридичних осіб за порушення законодавства
про охорону культурної спадщини. 64
Стаття 45. Порядок застосування фінансових санкцій
за порушення законодавства
про охорону культурної спадщини. 65
Стаття 46. Адміністративна відповідальність
за порушення вимог цього Закону 66
Стаття 47. Відшкодування шкоди 66

Розділ IX
МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ У СФЕРІ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Стаття 48. Міжнародні договори 67

Розділ X
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ 67

ЮРКНИГА
від теорії до практики

Перейти на сайт →